

بۆ سەرۆکایه‌تی پەرله‌مانی کوردستان - عێراق

بابه‌ت /پڕۆژه‌ی یاسا

ئیمه ژماره‌ی یاسایی ئەندامانی پەرله‌مانی کوردستان که له خواره‌وه واژۆمان کردووه، پێشنیاری پڕۆژه یاسای (به‌ره‌نگار بوونه‌وه‌ی له‌شفرۆشی) پێش که‌ش ده‌که‌ین بۆ ئەوه‌ی بخریته به‌رنامه‌ی کاری کۆبوونه‌وه‌ی پەرله‌مان و گفتوگۆ کردن له‌سه‌ری و دانی بریاری گونجاو.

له‌گه‌ڵ رێزماندا.

ز	ناوی پەرله‌مانتار	واژۆ
١	سه‌ه‌راب مێک‌ئیل رێگا	
٢	ته‌گه‌ڵا بێگه‌ڵا	
٣	سه‌ه‌راب مێک‌ئیل	
٤	حێنێه‌ ساعید مێنێج	
٥	عادل عزیز	
٦	کامه‌ڵه‌ جێه‌	
٧	عباس فتاح	
٨	حێنێه‌ لێه‌	
٩	مشریه‌ ساعید مێنێج (بێگه‌ڵا)	
١٠	سه‌ه‌راب مێک‌ئیل	

١١- سوران عمر
١٢- شێرکو جه‌ور
١٣- مخرالده‌یه‌ زه‌ه‌را
١٤- ابراهیم مکره‌وه‌

پروژه یاسای (بهره‌نگار بی‌و نه‌وهی له‌شفرۆشی)

ماده‌ی یه‌که‌م:

مه‌به‌ست له‌م ده‌سته‌واژانه‌ نه‌مانه‌ی خواره‌وه‌یه :-

هه‌ریم: هه‌ریمی کوردستان

حکومه‌ت: حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان

وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی

له‌شفرۆشی: نه‌نجامدانی تاوانی سیکسی (زینا) یاخود نیربازیه، له‌گه‌ل یه‌که‌س زیاتر و کردنی به‌پیشه و وه‌رگرتنی کرێ له‌سه‌ری.

له‌شفرۆش: نه‌و که‌سه‌یه لاشه‌ی خوی له‌به‌رامبه‌ر پاره‌دا ده‌فروشیته، بۆ نه‌نجامدانی کاری له‌شفرۆشی.

له‌شکر: نه‌و که‌سه‌ی تاوانه‌که نه‌نجام ده‌دات له‌به‌رامبه‌ر پاره‌دا.

سه‌روک بانده: نیوانگیریه له‌نیوان دوو که‌سدا به‌مه‌به‌ستی نه‌نجامدانی تاوانی له‌شفرۆشی، به‌شێوه‌یه‌که ژماره‌یه‌که که‌سی له‌به‌رده‌ستدایه و له‌خانه‌یه‌که‌دا به‌زۆر یاخود ره‌زامه‌ندی کاری له‌شفرۆشیان پێ ده‌کات.

خانه‌کانی له‌شفرۆشی: نه‌و جێگه‌یه‌یه که‌بوو کاری له‌شفرۆشی سازکراوه، یاخود ئاسانکاری ده‌کات بۆ دابین کردنی شوینی تایبه‌ت به‌ له‌شفرۆشی.

ماده‌ی دووهم:

سزا ده‌دریته به‌ زیندانی کردنی له (١٠) ده‌سال که‌مه‌تر نه‌بیته و له (١٥) پانزه‌سال زیاتر نه‌بیته، هه‌ر که‌سی‌که سه‌روکایه‌تی بانده‌ک بکات به‌مه‌به‌ستی له‌شفرۆشی کردن، یاخود نیوان گیری کردن له‌نیوان دوو که‌سدا به‌تامانجی له‌شفرۆشی کردن، یان خانه‌یان بۆ ساز بکات یان که‌سانی له‌شفرۆش له‌ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریم بۆ ناو هه‌ریم به‌یته، و بازرگانیان پێوه بکات.

ماده‌ی سێ یه‌م:

أ- هه‌ر که‌سی‌که له‌شفرۆشی نه‌نجام بدات سزا ده‌دریته به‌ به‌ند کردن له (٣) سی‌سال که‌مه‌تر نه‌بیته و له (٥) پینج‌سال زیاتر نه‌بیته.

ب- هه‌ر که‌سی‌که له‌شکرێ نه‌نجام بدات سزا ده‌دریته به‌به‌ند کردن له (٣) سی‌سال که‌مه‌تر نه‌بیته له (٥) پینج‌سال زیاتر نه‌بیته.

ماددهی چوارهم:

أ. سزا دهدریت بهحبس کردن بو ماوهی سالتیک کهمتر نهبیت وه له (۲) دوو سال زیاتر نهبیت ههر کهسیک (هاندانی نیر یاخود می) یهک بدات بو کاری لهشفروشی .
ب. نهگر کهسی تاوان لهسهر کراو تهمنی یاسایی تهواو نهکردبوو تهوا بکهره که سزا دهدریت به سجن کردن که له (۵) پینج سال کهمتر نهبیت و له (۷) سال زیاتر نهبیت وه بهغهرامهیهک که له (۱) یهک ملیون کهمتر نهبیت وله (۵,۰۰۰,۰۰۰) پینج ملیون دینار زیاتر نهبیت .

ماددهی پینجهم:

ههر کهسیک تاوانی لهشفروشی نهنجام بدات یاخود سهپرهرشتی بکات نهگر تاوان لهسهر کراو لهخزمه نریکهکانی یاخود بهخپوکهری بوو ، یاخود خزمهتگوزار بوو لهلای سزا دهدریت به بندکردنی له (۱۰) سال کهمتر نهبیت و له (۱۵) پازده سال زیاتر نهبیت .

ماددهی شهشهم:

تهو سهنترانهی بو (مهساج ، یانهی سهمای شهوانه ، تاتوق) بهکاردیت و مولتهی گهشتوگوزاریان ههیه ، نهگر دهرکهوت لهنامانجی خوین لایانداهه ، ههمان سزای خانهکانی لهشفروشی دهیانگریتهوه .

ماددهی جهوتهم:

کهسی سزا دراو بهلهشفروشی پیویسته لهسهنتریکی چاکسازیدا بهپیلرتهوه که لهلایهن وهزارهتی کاروکاروباری کۆمهلایهتیهوه دهکریتهوه بهشپوهیهک چاکسازی دهرونی و پزشکی و کۆمهلایهتی پیشککش بکریت ، وه ماوهی حوکمهکهی لهو سهنترهدها بهسهر دهبات .

ماددهی ههشتهم:

۱. ههر کهسیک خانهیهک له (مال ، هوتیل) بهکری بدات بهباندیک یاخود لهشفروشیک بزانیته کهبو کاریکی وهها بهکاردیت تهوا سزا دهدریت بهبند کردن بو ماوهی (۶) شهش مانگ کهمتر نهبیت و له (۱) یهک سال زیاتر نهبیت وه بهغهرامهکردنی (۵,۰۰۰,۰۰۰) پینج ملیون دینار .
ب. لهکاتی ناشکرا بوونی خانهکانی لهشفروشی دهبیت بهفهرمانیکی دادوهر داخجریت .
ج. ههر کهسیک لهم خانانهدا کار بکات سزا دهدریت بهحبس بو ماوهی (۶) شهش مانگ کهمتر نهبیت و (۱) یهک سال زیاتر نهبیت .

ماددهی نۆیهه:

گۆزینهوه و تهسلیم کردنهوهی تاوانباران لهنیوان وولاتاندا بهیپی ئهه و ریکهوتننامه دهبیته که حکومهتی عیراق ئیمزای لهسهه کردوه .

ماددهی دهیهه:

ههه حالتهتیکی تر که لهه یاسایه دا باس نه کرابیته ، ئهه ئه حکامه کانی یاسای سزادانی عیراکی ژماره (۱۱۱ ی سالی ۱۹۶۹) دهیگرتهوه .

ماددهی یازدهه:

لایهنی پهیهه نیدیهار رینمایی پتویست بو جیهه جی کردنی ئهه یاسایه دهه ده کات .

ماددهی دوازدهه:

کار بهه یچ یاسایه کی تر ناکریت که پتچه وانه ی ئه حکامه کانی ئهه یاسایه بیته .

ماددهی سیزدهه:

یاساکه له پروژی بلاو کردنه وه یه وه له پروژنامه ی (وه قایعی ههریمی کوردستان) جیهه جی ده کریت .

هۆکاره کانی ده چوواندن:

له بهر ئه وه ی ئاماره کانی له شفرۆشی روو له زیاد بوونه له ههریمی کوردستاندا، وه ئاماره کان ئه وه یان نیشان داوه که کۆمه لگای کوردستانی روو به رووی دیارده ی له شفرۆشی ده بنه وه، بو پاراستنی ئیستا و ئاینده ی نه وه کائمان له نه خۆشیه تر سناکه کان، ئهه یاسایه مان ده چوواند .